

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Tarih : 09 Nisan 2025

Sayı : 10567

26732

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca, **Adalet Bakanı Sayın Yılmaz TUNÇ** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ve talep ederim.

Av. Dr. M. Sezgin TANRIKULU
Diyarbakır Milletvekili

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), 2024 yılında Türkiye aleyhine toplam 67 ihlal kararı vermiştir. Bu kararların başında, 13 ihlal kararı ile adil yargılama hakkı ve ayrımcılık yasağı gelmektedir. Ayrıca, Türkiye, AİHM'de henüz çözölemeyen 21 bin 600 başvuru ile birinci sırada yer almaktadır. Bu durum, Türkiye'nin insan hakları ve adil yargılama standartları açısından ciddi bir sınavla karşı karşıya olduğunu göstermektedir.

Bu bağlamda;

1. AİHM'in 2024 yılında Türkiye aleyhine verdiği 67 ihlal kararının detayları nelerdir? Bu kararların hangi davalarla ilgili olduğu ve hangi temel hak ihlallerini içerdiği konusunda hükümetin resmi bir değerlendirmesi var mıdır?
2. Adil yargılama hakkı ile ilgili 13 ihlal kararının alınmasına neden olan davaların özellikleri nelerdir? Bu davalarda adil yargılama hakkının hangi unsurlarının ihlal edildiği tespit edilmiştir?
3. AİHM'in Türkiye'ye yönelik ihlal kararlarının uygulanması ve bu kararların iç hukuka yansıtılması konusunda hükümet tarafından ne gibi adımlar atılmıştır? Bu kararların uygulanmaması durumunda Türkiye'nin uluslararası hukuk açısından karşılaşılabileceği yaptırımlar nelerdir?
4. Türkiye'nin AİHM'de henüz çözölemeyen 21 bin 600 başvurusu bulunmaktadır. Bu başvuruların çözüm sürecini hızlandırmak ve adil yargılama hakkını güçlendirmek amacıyla hükümet tarafından ne gibi önlemler alınmaktadır?
5. AİHM'in 2024 yılında Türkiye'ye yönelik verdiği ihlal kararlarında, özellikle ayrımcılık yasağı (13 ihlal) ve toplantı ve dernek kurma özgürlüğü (6 ihlal) konularında hangi somut ihlaller tespit edilmiştir? Bu ihlallerin önlenmesi için hükümet tarafından ne gibi çalışmalar yürütölmektedir?
6. Türkiye'nin AİHM'e yaptığı başvuruların nüfusa oranla 46 ülke arasında 24'üncü sırada yer alması, ülkemizdeki insan hakları ve adil yargılama standartlarının geliştirilmesi açısından ne anlam ifade etmektedir? Bu durumun iyileştirilmesi için hükümetin bir eylem planı var mıdır?
7. AİHM'in Türkiye'ye yönelik ihlal kararlarının azaltılması ve adil yargılama hakkının güçlendirilmesi amacıyla, yargı reformu kapsamında atılan son adımlar nelerdir? Bu adımların etkinliği nasıl ölçölmektedir?
8. AİHM'in Türkiye'ye yönelik ihlal kararlarının, özellikle işkence yasağı (1 ihlal) ve eğitim hakkı (1 ihlal) konularında hangi somut vakalarla ilgili olduğu ve bu vakalarda ne gibi ihlallerin tespit edildiği konusunda hükümetin resmi bir açıklaması var mıdır?
9. Türkiye'nin AİHM'deki başvuru sayısının azaltılması ve ihlal kararlarının önlenmesi amacıyla, hükümet tarafından yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığını güçlendirmeye yönelik ne gibi somut adımlar atılmıştır?

10. AİHM'in Türkiye'ye yönelik ihlal kararlarının, özellikle özel ve aile hayatına saygı (9 ihlal) ve mülkiyet hakkı (4 ihlal) konularında hangi somut ihlalleri içerdiği ve bu ihlallerin giderilmesi için ne gibi çalışmalar yürütüldüğü konusunda hükümetin bir değerlendirmesi var mıdır?